

OBSAH

1. kapitola LETECKÉ PRÁVO A POSTUPY ATC	21
1.1. ÚVOD, MEZINÁRODNÍ PRÁVO: ÚMLUVY, DOHODY A ORGANIZACE	22
1.2. ÚMLUVA O MEZINÁRODNÍM CIVILNÍM LETECTVÍ (CHICAGSKA ÚMLUVA)	22
1.2.1. Část první, létání	23
1.2.1.1. Všeobecné zásady a platnost úmluvy.	23
1.2.1.2. Let nad územím smluvních států	23
1.2.1.3. Státní příslušnost letadla	23
1.2.1.4. Opatření k usnadnění létání	24
1.2.1.5. Podmínky, jimž musí vyhovovat letadla	24
1.2.1.6. Mezinárodní standardy a doporučené	24
1.2.1.6. Mezinárodní standardy a doporučené praktiky, notifikace odchylek	24
1.2.1.7. Platnost osvědčení a průkazů opatřených poznámkou	25
1.2.2. Mezinárodní organizace pro civilní letectví	25
1.3. LETOVÁ ZPŮSObILOST LETADEL (AIRWORTHINESS OF AIRCRAFT)	26
1.3.1. Definice pojmu použitých v této kapitole:	26
1.3.2. Zdroje právní úpravy	26
1.3.3. Osvědčení o letové způsobilosti	26
1.4. POZNÁVACÍ ZNAČKY LETADEL (AIRCRAFT NATIONALITY AND REGISTRATION MARKS)	27
1.5. ZPŮSObILOST LETECKÉHO PERSONÁLU (PERSONNEL LICENSING)	27
1.5.1. Definice pojmu použitých v této kapitole:	27
1.5.2. Zdroje právní úpravy	28
1.5.3. Průkaz způsobilosti	28
1.5.4. Osvědčení zdravotní způsobilosti	29
1.6. PRAVIDLA LÉTÁNÍ (RULES OF THE AIR)	30
1.6.1. Definice pojmu použitých v této kapitole:	30
1.6.2. Zdroje právní úpravy, rozhodné právo a jeho aplikace	30
1.6.3. Všeobecná pravidla	31
1.6.3.1. Vyhýbání se srážkám	31
1.6.3.2. Ochrana osob a majetku	32
1.6.4. Letový plán	32
1.6.5. Pravidla pro let za viditelnosti	32
1.6.6. Signály	33
1.6.7. Zakročování proti civilním letadlům	33
1.7. POSTUPY NASTAVENÍ VÝŠKOMĚRU	33
1.7.1. Definice pojmu použitých v této kapitole (definice jsou převzaty z nařízení EU č. 923/2012)	33
1.7.2. Úvod, zdroje úpravy	33
1.7.3. Postupy	34
1.8. POSTUPY PRO POUŽÍVÁNÍ ODPOVÍD ODPOVÍDAČE SEKUNDÁRNÍHO PŘEH. RADARU (SSR)	34
1.8.1. Definice pojmu použitých v této kapitole (definice jsou převzaty z nařízení EU č. 923/2012)	34
1.8.2. Zdroje úpravy	34
1.8.3. Postupy	34
1.9. USPOŘÁDÁNÍ LETOVÉHO PROVOZU (LETOVÉ PROVOZNÍ SLUŽBY)	35
1.9.1. Definice pojmu použitých v této kapitole:	35
1.9.2. Zdroje právní úpravy	36
1.9.3. Uspořádání vzdušného prostoru	36
1.9.4. Úkoly a rozdělení letových provozních služeb	37
1.9.4.1. Služba řízení letového provozu, letové povolení	37
1.9.5. Letové plány	38
1.9.6. Letová informační služba	38
1.9.6. Radarové (přehledové) služby	39
1.9.7. Pohotovostní služba	39
1.9.8. Frazeologie	39
1.9.9. Zvláštní postupy	40
1.9.9.1. Stav nouze	40
1.9.9.2. Ztráta spojení	40
1.9.9.3. Asistence letům VFR	40
1.9.9.4. Pochybnosti o poloze letadla na provozní ploše	40

1.10. LETECKÁ INFORMAČNÍ SLUŽBA	40
1.10.1. Definice pojmu použitých v této kapitole	40
1.10.2. Úvod	41
1.10.3. AIP	41
1.10.4. NOTAM	41
1.10.5. AIRAC	41
1.10.6. AIC	41
1.11. LETIŠTĚ	41
1.11.1. Definice pojmu použitých v této kapitole	42
1.11.2. Stav pohybové plochy a souvisejicích zařízení	42
1.11.3. Vizuální navigační prostředky	42
1.11.3.1. Ukazatelé a návěsti	42
1.11.3.2. Značení	43
1.11.3.3. Znaky	43
1.11.3.4. Značky	43
1.11.4. Vizuální prostředky pro značení překážek	43
1.11.5. Vizuální prostředky pro značení omezeně použitelných ploch	43
1.11.6. Záchranná a požární služba	43
1.11.7. Služba řízení provozu na odbavovací ploše	44
1.12. PÁTRÁNÍ A ZÁCHRANA V CIVILNÍM LETECTVÍ: POSTUPY PILOTŮ CIVILNÉHO LETECTVÍ	44
1.12.1.1. Na místě letecké nehody:	44
1.12.1.2. Zachytí-li tísňové vysílání, musí pilot,	44
1.12.1.3. Zpozoruje-li li kterýkoliv ze signálů stanovených pro pátrání a záchrany, musí postupovat podle významu	44
1.12.2. Propátrání a záchrana jsou určeny signály	44
1.12.2.1. Signály pro komunikaci země – vzduch	44
1.12.2.2. Signály pro komunikaci vzduch – země	44
1.13. BEZPEČNOST (CÍLE)	44
1.14. ODBORNÉ ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍČIN LETECKÝCH NEHOD A INCIDENTŮ	45
1.15. VNITROSTÁTNÍ PRÁVO A ODCHYLY OD PŘÍSLUŠNÝCH PŘÍLOH ICAO A NAŘÍZENÍ EU	46
1.15.1. Let v ATZ nefiřeného letiště, poskytování informací známému provozu	46
1.15.2. Pravidla pro výsadkové lety	46
1.15.3. Pravidla letu pro kluzáky a provádění aerovleků	47
1.15.4. Pravidla pro některé kategorie letů	47
2. kapitola LIDSKÁ VÝKONNOST	49
2. LIDSKÁ VÝKONNOST	50
2. Lidská výkonnost a omezení	50
2.1. LIDSKÉ FAKTOŘE – ZÁKLADNÍ POJMY	50
2.1.1. Definice lidského faktoru v letecké	50
2.1.2. Model SHELL	50
2.1.3. Základní články modelu SHELL	51
2.1.4. Vztahy jednotlivých komponentů modelu SHELL	51
2.2. KOMPETENTNÍ PILOT ANEB JAK SE STÁT ZPŮSOBILÝM A JAK SI TUTO ZPŮSOBILOST UDRŽET	51
2.3. ZÁKLADY LETECKÉ FYZIOLOGIE	53
2.3.1. Atmosféra	53
2.3.2. Změny tlaků v tělních dutinách	55
2.3.3. Dekompresní nemoc (DN)	55
2.3.3.1. Formování bublinek	55
2.3.3.2. Příznaky dekomprezní nemoci	55
2.3.4. Hloubkové potápění	56
2.3.5. Hypoxie a hyperventilace	56
2.3.6. Respirační fyziologie	56
2.3.7. Přetížení	58
2.3.7.1. Osy G	58
2.3.7.2. Fyziologické účinky přetížení	59
2.3.7.2.1. +GZ přetížení	59
2.3.7.2.2. -GZ přetížení, "jolt" a "push-pull" efekt	59
2.3.7.2.3. Příčné a boční přetížení	59
2.3.8. Dezorientace	59
2.3.9. Zrak	60

8.1.3.3.2.2.5. Centroplán	činností využívajících kmitání, může vlivem třídy dojít k ohrožení a výši letu?	294
8.1.3.3.2.2.6. Závěsná kování	závěsného doslova a zákonu vlastnosti, zákonu	294
8.1.3.3.3. Trup, dveře, podlaha, čelní sklo/překryt a okna	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	294
8.1.3.3.3.1. Účel trupu a požadavky na trup	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	294
8.1.3.3.3.2. Konstrukční řešení trupu	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	295
8.1.3.3.3.3. Konstrukční prvky trupu	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	296
8.1.3.3.4. Ocasní plochy	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	296
8.1.3.3.5. Letové a řídící plochy	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.3.5.1. Stabilizátor a kýlovka	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.3.5.2. Výškové a směrové kormidlo	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.3.5.3. Křídélka	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.3.5.4. Vyvažovací, odlehčovací a zatěžovací plošky	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.3.5.5. Zařízení pro zvýšení vztlaku	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.4. Systémy	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.4.1. Systémy řízení	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	297
8.1.3.4.1.1. Soustava řízení a soustava ovládání	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	298
8.1.3.4.1.2. Soustava táhlového řízení	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	298
8.1.3.4.1.3. Soustava lanového řízení	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	299
8.1.3.4.1.4. Řididla a ovládače	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	299
8.1.3.4.1.5. Soustava jednoduchého a dvojitěho řízení	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	300
8.1.3.4.2. Hydraulika	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	300
8.1.3.4.2.1. Princip činnosti hydraulických	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	300
8.1.3.4.2.2. Druhy, typy a funkce hydraulických systémů	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	300
8.1.3.4.2.3. Základní hydraulický systém	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	301
8.1.3.4.2.4. Hlavní části hydraulického systému	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	301
8.1.3.4.2.5. Nouzový hydraulický okruh	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	302
8.1.3.4.2.6. Užití hydraulických systémů	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	302
8.1.3.4.3. Přistávací zařízení, kola, pneumatiky a brzdy	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	303
8.1.3.4.3.1. Přistávací zařízení	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	303
8.1.3.4.3.2. Podvozek	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	303
8.1.3.4.3.3. Tlumiče podvozku	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	304
8.1.3.4.3.4. Podvozková letadlová kola	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	305
8.1.3.4.3.5. Brzdy podvozkových letadlových kol	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	305
8.1.3.4.4. Systémy proti námraze	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	306
8.1.3.4.4.1. Ochrana snímačů tlaku před vznikem námrazy	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	306
8.1.3.4.4.2. Vyhřívání náběžných hran křídel a ocasních ploch	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	307
8.1.3.4.4.3. Pneumatické odstraňování námrazy z křídel a ocasních ploch	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	307
8.1.3.4.4.4. Chemické odstraňování námrazy z křídel a ocasních ploch za letu	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	307
8.1.3.4.4.5. Odmrazování čelního skla kabiny	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	307
8.1.3.4.4.6. Odmrazování vstupního ústrojí proudových a turbovrtulových motorů	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	307
8.1.3.4.4.7. Odmrazování vrtulí	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	308
8.1.3.4.5. Palivový systém – pístové motory	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	308
8.2. LETECKÉ POHONNÉ JEDNOTKY	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	309
8.2.1. Úvod	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	309
8.2.2. Letadlové pístové motory	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	309
8.2.2.1. Popis činnosti dvoudobého motoru	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	309
8.2.2.2. Popis činnosti čtyřdobého motoru	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	310
8.2.2.2.1. Princip činnosti čtyřdobého pístového motoru	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	310
8.2.2.2.3. Tepelný oběh čtyřdobého motoru, indilátorový diagram	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	310
8.2.2.4. Princip činnosti čtyřdobého pístového motoru	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	311
8.2.2.4.1. Motorová skříň – plní především následující funkce	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	311
8.2.2.4.2. Válce a hlavy válců	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	312
8.2.2.4.3. Klikový hřidel, ojnice a pisty	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	312
8.2.2.4.4. Rozvod	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	312
8.2.2.4.5. Skříň pohonů	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	313
8.2.2.4.6. Reduktor	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	313
8.2.2.4.7. Kompreseř	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	313
8.2.2.5. Rozdělení letadlových pístových motorů	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	313
8.2.2.5.1. Dělení pístových motorů podle uspořádání válců	zákonu vlastnosti, zákonu vlastnosti nebo zákonu	314

8.2.2.6. Spalování, tlaky a teploty ve válci, střední pístová rychlos	314
8.2.2.7. Detonace, samozápal – vznik a způsob odstranění	315
8.2.2.8. Měření a výpočet efektivního výkonu, zjištění kroutícího momentu, účinnost motoru	316
8.2.2.8.1. Účinnost motoru	316
8.2.2.9. Palivový systém motoru, funkce a části	317
8.2.2.9.1. Požadavky, kladené na palivovou soustavu	317
8.2.2.9.2. Dopravní palivové čerpadlo	318
8.2.2.9.3. Křídlové palivové čerpadlo	318
8.2.2.10. Zařízení pro tvorbu směsi	318
8.2.2.10.1. Všeobecně	318
8.2.2.10.2. Karburátory	319
8.2.2.10.3. Vstřikovací čerpadla	321
8.2.2.11. Palivo, požadavky a vlastnosti	322
8.2.2.12. Olejová soustava, funkce a její činnost	322
8.2.2.12.1. Všeobecně	322
8.2.2.12.2. Vnější olejová soustava	323
8.2.2.12.3. Vnitřní olejová soustava	324
8.2.2.13. Letecké mazací oleje	324
8.2.2.14. Způsoby chlazení a chladicí systémy	325
8.2.2.15. Zapalovací systém motoru – druhy	326
8.2.2.15.1. Zapalovací soustava vysokonapěťová	326
8.2.2.15.2. Vysokofrekvenční zapalování	327
8.2.2.16. Zapalovací svíčky, elektrická rampa, stínění	328
8.2.2.16.1. Zapalovací svíčky	328
8.2.2.16.2. Kabely	328
8.2.2.17. Charakteristiky motoru	328
8.2.2.17.1. Vnější charakteristika	328
8.2.2.17.2. Vrtulová charakteristika	329
8.2.2.17.3. Výšková charakteristika	329
8.2.2.18. Přeplňování motorů – zvyšování výškovosti	330
8.2.2.19. Vliv námrazy na výkon motoru, předcházení účinkům námrazy a odstraňování námrazy	330
8.2.2.20. Vliv vnějších podmínek na výkon motoru	331
8.2.2.20.1. Vliv tlaku vnějšího vzduchu	331
8.2.2.20.2. Vliv teploty vnějšího vzduchu	332
8.2.3. Vrtule	332
8.2.3.1. Druhy vrtule, části, funkce	332
8.2.3.1.1. Stavitelné vrtule	333
8.2.3.2. Reduktory	334
8.2.4. Obsluha a poruchy	335
8.2.4.1. Systém udržby, typy	335
8.2.4.2. Bezpečnostní opatření, postupy při spouštění, omezení	335
8.2.4.3. Zahřívání motoru a motorová zkouška	336
8.2.4.4. Režim vzletový a cestovní definice, vztah výkon a otáčky	336
8.2.4.5. Vysazení motoru a jeho opětovné spouštění za letu a na zemi	337
8.2.4.5.1. Vysazení a opětovné spouštění motoru za letu	337
8.2.4.5.2. Vysazení a opětovné spouštění motoru na zemi	337
8.2.4.6. Zjištování poruch motoru a jejich pravděpodobné příčiny	337
8.2.5. Motorová lože pohonných jednotek	338
8.3. LETECKÉ PRÍSTROJE	339
8.3.1. Úvod	339
8.3.2. Základní rozdělení leteckých přístrojů	340
8.3.3. Aerometrické přístroje	340
8.3.3.1. Měření základních aerometrických veličin	340
8.3.3.2. Rychloměr využívá snímání jak celkového tlaku i statického tlaku	341
8.3.3.2.1. Rychloměry s Venturiho hubicí	342
8.3.3.2.2. Porovnání Pitotovy trubice s Venturiho hubicí	343
8.3.3.3. Výškoměry	343
8.3.3.4. Variometry	344
8.3.3.4.1. Kapilární variometr	344

8.3.3.4.2. Klapkový variometr	344
8.3.4. Kompassy	345
8.3.4.1. Některé z významných chyb leteckých magnetických kompasů	345
8.3.5. Setrvačníkové přístroje	345
8.3.5.1. Zatáčkoměr	345
8.3.5.2. Směrový setrvačník	346
8.3.5.3. Umělý horizont	346
8.3.6. Relativní příčný sklonoměr	347
8.3.7. Letecké hodiny	348
8.3.8. Přístroje motorové	349
8.3.8.1. Otáčkoměry	349
8.3.8.2. Teplometry	350
8.3.8.3. Tlakoměry	350
8.3.8.4. Měření množství kapalin	351
8.3.9. Drakové přístroje	352
8.3.9.1. Měření elektrické sítě	352
8.3.9.2. Indikace polohy pohyblivých částí letounu	352
8.3.10. Kyslíkové dýcháče	353
8.3.11. Elektrické soustavy a fotovoltaické články	355
8.3.12. Zobrazovací jednotky	357
8.4. ELEKTROTECHNIKA	359
8.4.1. Jednotky elektrických veličin	359
8.4.2. Ohmův zákon	359
8.4.3. Střídavý proud	359
8.4.4. Výkon, příkon a účinnost stejnosměrného proudu	359
8.4.5. Zdroje stejnosměrného proudu	360
8.4.6. Zdroje	360
8.4.6.1. Elektrochemické zdroje	360
8.4.6.2. Elektromechanické zdroje	360
8.4.6.3. Solární zdroje	361
8.4.7. Alternátory	361
8.4.8. Dynama	361
8.4.9. Řazení zdrojů stejnosměrného proudu	361
8.4.10. Údržba olověných akumulátorů	361
8.4.11. Údržba alkalických akumulátorů	362
8.4.12. Měření napětí v palubní síti	362
8.4.13. Měření proudu v palubní síti	362
8.4.14. Ochranaelektrických obvodů proti zkratu nebo proti nadměrnému proudu	362
8.4.15. Fyziologické účinky elektrického proudu	363
8.4.16. Bezpečnost při nabíjení akumulátorů	363
8.4.17. Palubní síť a zdroje elektrické energie na letadle	363
8.5. RADIOTECHNIKA	364
8.5.1. Volba pracovního kmitočtu	365
8.5.2. Praktické použití umlčovače šumu	365
8.5.3. Směrové charakteristiky antén používaných v leteckv	365
8.5.4. Elektroakustické měniče používané v leteckv	366
8.5.5. Rozdělení radiových vln podle jejich délky	367
8.5.6. Ionosféra, její vznik a vliv na šíření radiových vln	367
8.5.7. Šíření radiových vln různé délky	368
8.5.8. Druhy modulací a označování druhu vysílání	368
8.5.9. Ochrana radiového příjmu před rušením	368
9. kapitola NAVIGACE	371
9. NAVIGACE	372
9.1. DRUHY NAVIGACE	372
9.2. OBECNÁ NAVIGACE	372
9.2.1. Základy navigace	372
9.2.1.1. Sluneční soustava	372
9.2.1.2. Země a síť myšlených čar	374

9.2.1.2.1. Tvar Země	374
9.2.1.2.2. Souřadnicové soustavy	375
9.2.1.2.3. Zemské osy a póly	375
9.2.1.2.4. Poledníky	375
9.2.1.2.5. Rovník a rovnoběžky	375
9.2.1.2.6. Zeměpisné souřadnice	375
9.2.1.2.7. Velká a malá kružnice	376
9.2.1.2.8. Loxodroma a ortodroma	376
9.2.1.2.9. Konvergence a konverzní úhel	376
9.2.1.3. Čas a převod času	376
9.2.1.4. Určování směrů	377
9.2.1.5. Určování vzdáleností	378
9.2.2. Magnetismus a kompasy	378
9.2.2.1. Základní principy	378
9.2.2.1.1 Zemský magnetismus	378
9.2.2.1.2 Magnetická inklinace	378
9.2.2.1.3. Magnetická deklinace	378
9.2.2.2. Magnetismus letadla	379
9.2.2.2.1. Magnetická deviace	379
9.2.2.2.2. Chybou magnetického kompasu	379
9.2.3. Mapy	380
9.2.3.1. Obecné vlastnosti různých druhů zobrazování	380
9.2.3.1.1. Zobrazení zeměkoule	380
9.2.3.1.2. Kartografická zobrazení	380
9.2.3.2. Znázornění poledníků, rovnoběžek, hlavních kružnic, loxodron	381
9.2.3.2.1. Mercatorovo přímé zobrazení	381
9.2.3.2.2. Lambertova konformní kuželová projekce	382
9.2.3.3. Používání běžných leteckých map	382
9.2.3.3.1. Měřítka mapy a dělení map podle měřítka	382
9.2.3.3.2. Znázornění topografické plochy a topografické situace na mapě	382
9.2.3.3.3. Mapa České republiky 1:500 000	383
9.2.3.3.4. Měření tratě a vzdálenosti	383
9.3. NAVIGACE VÝPOČTEM	383
9.3.1. Základy navigace výpočtem	383
9.3.1.1. Trať letu	384
9.3.1.2. Vektor větru, vektor větru na trať, úhel snosu	384
9.3.1.3. Směník, zaměření, kurzový úhel a rad	384
9.3.1.4. Kurz letadla	385
9.3.1.5. Rychlosť letu	385
9.3.1.6. Výška letu	385
9.3.1.7. Předpokládaný čas přiletu (ETA)	386
9.3.2. Používání navigačního počítače (logaritmické pravítka)	386
9.3.3. Navigační trojúhelník	386
9.3.3.1. Grafické určení navigačních prvků	386
9.3.3.2. Početní určení navigačních prvků	387
9.4. SROVNÁVACÍ NAVIGACE	388
9.4.1. Příprava mapy a navigačního štítku	388
9.4.2. Vlastní let	388
9.4.3. Činnost při ztrátě orientace	389
9.5. NAVIGACE ZA LETU	389
9.5.2. Navigace při cestovním letu, používání fixů ke kontrole navigačních údajů	389
9.5.3. Palubní deník	390
9.6. RADIONAVIGACE	390
9.6.1. Teorie šifrování radiového signálu	390
9.6.1.1. Antény	390
9.6.1.1.1 Charakteristiky antény	390
9.6.1.1.2. Typy antény	391
9.6.1.2. Rádiové vlny	392
9.6.1.2.1. Rozdělení rádiových vln	392

9.6.1.2.2. Šíření rádiových vln	392
9.6.1.2.2.1. Šíření přízemní/povrchové vlny	392
9.6.1.2.2.2. Šíření ionosférické vlny	393
9.6.1.2.2.3. Přímé vlny	393
9.6.2. Radionavigační prostředky	393
9.6.2.1. Rádiový zaměřovač	393
9.6.2.1.1. Princip činnosti rádiového zaměřovače	393
9.6.2.1.2. Indikace D/F	394
9.6.2.2. Automatický radiokompas a nesměrový radiomaják	394
9.6.2.2.1. NDB – nesměrový maják	394
9.6.2.2.2. Princip automatického radiokompassu	395
9.6.2.2.3. Indikace ADF	395
9.6.2.2.4. Použití ADF	395
9.6.2.2.5. Chyby a dosah ADF	395
9.6.2.2.6. Využití ADF v radionavigaci	396
9.6.2.2.6.1. Určení polohy pomocí dvou NDB	396
9.6.2.2.6.2. Určení polohy pomocí jednoho NDB	396
9.6.2.2.6.3. Pasivní let k majáku NDB	396
9.6.2.2.6.4. Aktivní let k majáku NDB	396
9.6.2.2.6.5. Let od radiomajáku NDB	397
9.6.2.2.6.6. Všeobecné poznámky o radiomajáku NDB	397
9.6.2.3. Všeobecný radiomaják VOR	397
9.6.2.3.1. Princip činnosti VOR	398
9.6.2.3.2. Indikace VOR	398
9.6.2.3.3. Použití VOR	398
9.6.2.3.4. Chyby a dosah VOR	398
9.6.2.3.5. Praktické použití VOR v radionavigaci	398
9.6.2.3.6. Let k nebo od majáku VOR	399
9.6.2.4. Měřič vzdálenosti – DME	399
9.6.2.4.1. Princip DME	399
9.6.2.4.2. Indikace DME	399
9.6.2.4.3. Použití DME	399
9.6.2.4.4. Dosah a přesnost DME	399
9.6.2.5. Radar	399
9.6.2.5.1. Pozemní radar	399
9.6.2.5.2. Sekundární přehledový radar a odpovídací systém	399
9.6.2.5.2.1. Princip SSR	399
9.6.2.5.2.2. Použití SSR	400
9.6.2.5.2.3. Přesnost SSR	400
9.6.2.6. Global Navigation Satellite System – GNSS	400
9.6.2.6.1. Global Positioning System – GPS	400
9.6.2.6.2. NAVSTAR GPS	400
9.6.2.6.3. Struktura a organizace NAVSTAR GPS	400
9.6.2.6.3.1. Kosmický segment	400
9.6.2.6.3.2. Řídicí segment	401
9.6.2.6.3.3. Uživatelský segment	401
9.6.2.6.4. Princip určování polohy pomocí GPS	401
9.6.2.6.4.1. Měření pseudovzdálenosti	401
9.6.2.6.4.2. Určení polohy přijímače	402
9.6.2.6.4.3. Soufaznicové systémy používané v GPS	402
9.6.2.6.5. Přesnost GPS	402
9.6.2.6.6. Použití GPS	403
9.6.2.6.7. Nouzové vysílače polohy	403

2.3.10. Sluch a vestibulární systém	60
2.3.11. Propriocepcie	60
2.3.12. Vizuální iluze	61
2.3.13. Autokinezie	61
2.3.14. Iluze pohybu	61
2.3.15. Vestibulární iluze	61
2.3.15.1. Iluze náklonu = leans	62
2.3.15.2. Děletrvající zatáčení	62
2.3.15.3. Coriolisovo zrychlení	62
2.3.16. Typy desorientací	63
2.3.16.1. Nemoz z pohybu – kinetóza	63
2.3.16.2. Frekvence	63
2.3.16.3. Léčení	63
2.4. ZDRAVÍ A HYGIENA	63
2.4.1. Tělesný rytmus a spánek	63
2.4.2. Běžná onemocnění u leteckého personalu a zásady stravování	64
2.4.3. Civilizační choroby a letecká populace	65
2.4.4. Toxické plyny a materiály	65
2.4.5. Léky, kouření, černá kava, alkohol a drogy	66
2.5. ZÁKLADY LETECKÉ PSYCHOLOGIE	66
2.5.1. Zpracování informací člověkem	66
2.5.2. Pozornost a vigilance (bdělost)	67
2.5.2.1. Typy pozornosti	67
2.5.2.2. Bdělost	67
2.5.3. Paměť	67
2.5.3.1. Fáze paměti	67
2.5.3.10. Významová paměť	69
2.5.3.11. Situační paměť	69
2.5.3.12. Amnézie	69
2.5.3.3. Smyslová paměť	68
2.5.3.4. Sluchová paměť – echoická paměť	68
2.5.3.5. Zraková paměť – ikonická paměť	68
2.5.3.6. Smyslová adaptace – návyk	68
2.5.3.7. Krátkodobá paměť	68
2.5.3.8. Dlouhodobá paměť	68
2.5.3.9. Faktory ovlivňující dlouhodobou paměť	68
2.5.3.9.1. Očekávání	68
2.5.3.9.2. Sugese	69
2.5.3.9.3. Opakování	69
2.5.4. Rozhodovací centrum	69
2.5.5. Motorické schopnosti	69
2.5.5.1. Rozvoj dovedností	69
2.5.5.2. Přechod mezi fázemi rozvoje dovednosti	69
2.5.5.3. Chybí pilotů spojené s motorickými dovednostmi	70
2.5.5.4. Činnosti	70
2.5.5.5. Zpětná vazba	70
2.5.5.6. Reakce	70
2.5.5.7. Chybňá reakce	70
2.5.6. Vnímání a některé jeho zvláštnosti	70
2.5.7. Mentální modely	70
2.5.8. Iluze	70
2.5.8.1. Vizuální iluze	71
2.5.8.2. Iluze pohybu	71
2.5.8.3. Atmosférická perspektiva	72
2.5.8.4. Zákony perceptuální organizace	72
2.5.8.5. Iluze během pojízdění	72
2.5.8.6. Přiblížení a přistání	72
2.5.8.7. Úsudek o sestupné rovině – zorný úhel	72
2.5.8.8. Svažující se dráhy	73

2.5.8.9. Šířka dráhy	73
2.5.8.10. Efekt černé díry (Kraftova iluze)	73
2.5.8.11. Textura (struktura) povrchu dráhy a její zdánlivé pohyby	73
2.5.8.12. Odhady blízkosti země	73
2.5.8.13. Podvozek a bod dosednutí	73
2.5.9. Lidská chyba a spolehlivost	73
2.5.9.1. Chování založené na návycích	74
2.5.9.2. Chování založené na znalostech	74
2.5.9.3. Chování založené na pravidlech	74
2.5.9.4. Faktory ovlivňující lidskou spolehlivost a chybovost	74
2.5.9.5. Chyby – zdroje a typy chyb	74
2.5.9.6. Typy chyb	75
2.5.9.7. Rozhodovací proces	75
2.5.9.8. Struktura (fáze) rozhodování	75
2.5.9.9. Elementy a příklady vhodného a nevhodného rozhodování	75
2.5.9.10. Hodnocení rizika a management rizika	76
2.5.9.11. Faktory, které ovlivňují analýzu rizik	76
2.5.10. Organizace pilotního prostoru, ergonomie a automatizace	77
2.5.10.1. Pilotní kabina	77
2.5.10.2. Prosklení pilotní kabiny	77
2.5.10.3. Sedadla	77
2.5.10.4. Rízení a ostatní ovládací prvky	77
2.5.10.5. Zásady konstrukce pilotní kabiny z hlediska pozice očí a dobrého výhledu	77
2.5.10.6. Konstrukce pracovního prostoru pilotní kabiny - letecká ergonomie	78
2.5.11. Situační uvědomení	78
2.5.11.1. Elementy situačního uvědomení	78
2.5.11.2. Dobré situační uvědomení	78
2.5.12. Lidská komunikace	78
2.5.12.1. Základní požadavky pro odevzdání smysluplné informace	80
2.5.12.2. Kontext – souvislost	80
2.5.12.3. Základní komponenty interpersonální komunikace	80
2.5.12.4. Typy otázek	80
2.5.12.5. Komunikační factory srozumitelnosti	81
2.5.12.6. Komunikační bity	81
2.5.12.7. Komunikační kanály	81
2.5.12.8. Dialog	81
2.5.12.9. Hypertext	81
2.5.12.10. Dobrá komunikace – potvrzení informace	81
2.5.12.11. Schopnost vnímání recipientem	81
2.5.12.12. Osobní komunikace	81
2.5.12.13. Verbální komunikace	81
2.5.12.14. Neverbální komunikace (feč těla)	82
2.5.12.15. Kultura a řeč	82
2.5.12.16. Osobní prostor	82
2.5.12.17. Efektivní komunikace	82
2.5.13. Osobnost	82
2.5.13.1. Osobnost, postoje a chování	82
2.5.13.2. Osobnost a letecké nehody	82
2.5.13.3. Osobní postoje	82
2.5.14. Týmová práce	83
2.5.14.1. Důležité podmínky pro dobrou týmovou práci	83
2.5.14.2. Souhrn pravidel ke zlepšení týmové spolupráce posádky	83
2.5.15. Stres	83
2.5.15.1. Úzkost a stres	83
2.5.15.2. Účinky stresu	83
2.5.15.3. Fáze GAS	84
2.5.15.4. Stresory	84
2.5.15.5. Kategorie stresových faktorů	84
2.5.16. Fyziologické stresové faktory	84

2.5.16.7. Schopnost mozku přizpůsobit se fyziologickým stresorům	84
2.5.16.8. Kognitivní (pouznavací) stresové faktory	85
2.5.16.9. Osobní stresující faktory	85
3. kapitola METEOROLOGIE	87
3. METEOROLOGIE	88
3.1. ATMOSFÉRA	88
3.2. MEZINÁRODNÍ STANDARDNÍ ATMOSFÉRA	90
3.3. DISTRIBUCE TEPLA V ATMOSFÉŘE	92
3.4. DENNÍ PRŮBĚH TEPLITÝ VZDUCHU	95
3.5. TEPLITNÍ INVERZE	96
3.6. TLAK VZDUCHU	98
3.7. HUSTOTA VZDUCHU	107
3.8. VLHKOST V ATMOSFÉŘE	108
3.9. VÝŠKOVÝ VÍTR	128
4. kapitola KOMUNIKACE	161
4. KOMUNIKACE	162
4.1. Úvod	162
4.2. DEFINICE	162
4.3. ZKRATKY SOUVISEJÍ S ATS	162
4.4. Q-KÓDY POUŽÍVANÉ V RADIOTELEFONNÍ (RTF) KOMUNIKACI VZDUCH-ZEMĚ	163
4.5. KATEGORIE ZPRÁV	163
4.6. OBECNÉ PROVOZNÍ POSTUPY	164
4.6.1. Vysílání písmen	164
4.6.2. Vysílání čísel (včetně informace o hladině letu)	164
4.6.3. Vysílání času	164
4.6.4. Způsob vysílání (technika vysílání)	165
4.6.5. Standardní slova a fráze (včetně příslušné RTF frazeologie)	165
4.6.6. Radiotelefonní volaci znaky leteckých stanic	166
4.6.7. Radiotelefonní volaci znaky letadel	167
4.6.7.1. Úplné volací znaky	167
4.6.7.2. Zkrácené volací znaky	167
4.6.7.3. Příklady zkrácených a nezkrácených volacích znaků	167
4.6.8. Předávání zpráv	168
4.6.9. Testovací postupy včetně stupnice s slyšitelnosti	168
4.6.10. Náležitosti pro potvrzování zpráv jejich opakováním (readback)	168
4.7. ČINNOST POŽADOVANÁ PŘI ZTRÁTĚ SPOJENÍ	168
4.7.1. Ztráta spojení „letadlo - země“	168
4.7.2. Ztráta spojení „země – letadlo“	168
4.8. TÍSNOVÉ A PILNOSTNÍ POSTUPY	169
4.8.1. Definice pojmu tísň a pilnost	169
4.8.2. Kmitočty používané pro tísň a pilnost	169
4.8.3. Bdění na tísňových kmitočtech	169
4.8.4. Tísňový a pilnostní provoz	169
4.8.5. Tísňové a pilnostní signály a zprávy	169
4.8.6. Tísňová radiotelefonní korespondence	169
4.9. RADIOTELEFONNÍ POSTUPY	170
4.9.1. Základní principy	170
4.9.2. Navázání radiotelefonního spojení	170
4.9.3. Pokračování radiotelefonního spojení	170
4.9.4. Výměna zpráv	170
5. kapitola ZÁKLADY LETU	173
5. ZÁKLADY LETU	174
5.1. ÚVOD	174
5.2. ZÁKLADY LETU - ZÁKLADNÍ POJMÝ A DĚLENÍ	174
5.3. ATMOSFÉRA	174
5.3.1. Složení atmosféry	174
5.3.2. Mezinárodní standardní atmosféra	174
5.4. TEORIE PROUDĚNÍ	175
5.4.1. Princip relativnosti proudění	175
5.4.2. Proudění – základní pojmy	175

5.4.4. Vzduch a jeho vlastnosti	176
5.4.5. Reynoldsovo číslo	176
5.4.6. Mezní vrstva	176
5.4.7. Základní zákony proudění	177
5.4.7.1. Zákon spojitosti proudění	177
5.4.7.2. Bernoulli rovnice, Venturiho jev	177
5.4.8. Obtékání těles	178
5.5. AERODYNAMICKÉ ÚHLY, SÍLY A MOMENTY	178
5.5.1. Úhly	178
5.5.2. Aerodynamické síly	179
5.5.2.1. Aerodynamická síla	179
5.5.2.2. Vztlak	179
5.5.2.3. Odpor	180
5.5.3. Aerodynamické momenty	181
5.6. AERODYNAMIKA PROFILU	181
5.6.1. Profil	181
5.6.1.1. Geometrické charakteristiky profilů	181
5.6.1.2. Druhy profilů	181
5.6.3. Aerodynamické charakteristiky profilu	182
5.6.3.1. Obtékání profilu	182
5.6.3.2. Aerodynamické síly na profilu, úhel nulového vztlaku a aerodynamický úhel náběhu	182
5.6.3.3. Vztlakové charakteristiky profilu	183
5.6.3.4. Odporové charakteristiky profilu	183
5.6.3.5. Aerodynamická jemnost	183
5.6.3.6. Aerodynamická polára	183
5.6.3.7. Momentové charakteristiky profilu	183
5.6.3.7.1. Působiště vztlaku a aerodynamický střed profilu	183
5.6.3.7.2. Momentová křivka profilu	184
5.6.3.7.3. Stabilita profilu	184
5.6.3.8. Vlivy geometrických charakteristik na aerodynamické vlastnosti profilu	184
5.7. AERODYNAMIKA KŘÍDLA	185
5.7.1. Křídlo a nosná plocha	185
5.7.1.1. Geometrické charakteristiky nosných	185
5.7.1.2. Druhy křídel	186
5.7.2. Aerodynamické charakteristiky křídel	186
5.7.2.1. Obtékání křídla	186
5.7.2.2. Indukovaný odpor	186
5.7.2.3. Vztlakové charakteristiky křídla	187
5.7.2.3.1. Rozložení vztlaku podél rozpětí křídla	187
5.7.2.3.2. Vztlaková čára křídla	187
5.7.2.3.3. Polára křídla	188
5.7.2.3.4. Působiště vztlaku křídla a aerodynamický střed křídla	188
5.7.3. Odtržení proudu na křidle	188
5.7.3.1. Vliv půdorysného tvaru křídla na průběh odtržení	188
5.7.3.2. Prostředky pro zlepšení vlastností křídel při přetažení	188
5.8. AERODYNAMIKA LETADLA	189
5.8.1. Aerodynamické charakteristiky letadla	189
5.8.2. Vliv země na aerodynamické charakteristiky letadla	189
5.8.3. Turbulence v úplavu	190
5.8.4. Prostředky k ovlivňování aerodynamických charakteristik letounů	190
5.8.4.1. Prostředky pro snížení indukovánoho odporu	190
5.8.4.2. Prostředky pro zvyšování vztlaku	191
5.8.4.2.1. Sloty	191
5.8.4.2.2. Vztlakové klapky	191
5.8.4.2.2.1. Druhy vztlakových klapek	191
5.8.4.2.2.2. Vliv vztlakových klapek na aerodynamické charakteristiky	192
5.8.4.3. Prostředky pro zvyšování odporu	193
5.9. TAH	194
5.9.1. Vznik tahu	194

5.9.2. Tahový výkon	základní pojem	194
5.9.3. Účinnost pohonu	základní pojem	194
5.9.4. Aerodynamika vrtule	základní pojem	195
5.9.4.1. Geometrické charakteristiky a úhel náběhu vrtule	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	195
5.9.4.2. Zkroucení vrtulového listu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	196
5.9.4.3. Aerodynamické síly na vrtuli	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	196
5.9.4.4. Výkon a účinnost vrtule	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	196
5.9.4.5. Rychlostní poměr	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	197
5.9.4.6. Aerodynamické charakteristiky vrtule	základní pojem	197
5.9.4.7. Režimy práce vrtule	ÚTĚL A PLÍŽIT	197
5.9.4.8. Pevná a stavitelná vrtule	základní pojem	198
5.9.4.8.1. Pevná vrtule	základní pojem	198
5.9.4.8.2. Stavitelná vrtule	základní pojem	199
5.9.4.9. Vlivy pracující vrtule na letadlo	základní pojem	199
5.10. MECHANIKA LETU	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	200
5.10.1. Základní pojmy	základní pojem	200
5.10.2. Soufadicové soustavy	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	200
5.10.3.1. Druhy letů základní pojmy	základní pojem	201
5.10.3.2. Základní druhy letů a jednoduché obraty	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	202
5.10.3.3. Složité a akrobatické obraty	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	202
5.10.3.4. Manévry	základní pojem	202
5.10.4. Síly působící na letadlo	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	202
5.10.5. Rychlosť letu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	203
5.10.6. Násobek zatížení	základní pojem	203
5.10.7. Potřebný tah a potřebný výkon	základní pojem	204
5.10.8. Využitelný tah a využitelný výkon	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	204
5.11. VÝKONY	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	204
5.11.1. Vodorovný let	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	204
5.11.1.1. Rovnováha sil ve vodorovném letu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	204
5.11.1.2. Charakteristické rychlosti vodorovného letu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	205
5.11.2. Stoupání a dosyp	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	206
5.11.2.1. Rovnováha sil v ustáleném stoupání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	206
5.11.2.2. Výkony v ustáleném stoupání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	206
5.11.2.2.1. Rychlosť stoupání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	206
5.11.2.2.2. Stoupavost	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	207
5.11.2.2.3. Gradient stoupání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	207
5.11.2.2.4. Dosyp	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	207
5.11.3. Sestupný let	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	207
5.11.3.1. Klouzavý let	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	207
5.11.3.1.1. Rovnováha sil v ustáleném klouzání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	207
5.11.3.1.2. Výkony v ustáleném klouzání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	207
5.11.3.1.3. Rychlosť polára	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	208
5.11.3.2. Sestupný let s tahem motoru	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	210
5.11.4. Zatáčka	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	210
5.11.4.1. Dělení zatáček	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	210
5.11.4.2. Správná a nesprávná zatáčka	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	210
5.11.4.3. Vodorovná správná zatáčka	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	211
5.11.4.4. Omezení zatáčky	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	212
5.11.5. Vzlet a stoupání po vzletu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	212
5.11.5.1. Fáze vzletu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	212
5.11.5.2. Výkony při vzletu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	213
5.11.5.3. Stoupání po vzletu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	213
5.11.5.4. Faktory ovlivňující délku vzletu	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	213
5.11.5.5. Stanovení výkonů letadla před vzletem	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	214
5.11.6. Přistání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	214
5.11.6.1. Fáze přistání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	214
5.11.6.2. Výkony při přistání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	214
5.11.6.3. Faktory ovlivňující přistání	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	214
5.11.6.4. Stanovení výkonů letadla před přistáním	základní pojem, II a III - možnosti zlepšení až zlepšení	215

5.11.7. Dolet a vytrvalost letu	pozdější vývoj	215
5.11.7.1. Spotřeba paliva	úsporou paliva	215
5.11.7.2. Faktory ovlivňující dolet a vytrvalost letu	zlepšování aerodynamických vlastností	216
5.11.8. Stabilita letu podle rychlosti - I. a II. režim letu	stabilita v různých rychlostech	217
5.11.8.1. I. a II. režim letu v ustáleném přímočarém horizontálním letu	ustálený let	217
5.11.8.2. I. a II. režim letu ve stoupání a klesání	let ve stoupání a klesání	218
5.11.8.3. I. a II. režim letu v zatáčce	let v zatáčce	218
5.11.8.4. Vliv aerodynamických a geometrických charakteristik na I. a II. režim	vliv aerodynamických a geometrických charakteristik	219
5.12. Letové vlastnosti	letové vlastnosti	219
5.13. STABILITA LETU	stabilita letu	219
5.13.1. Stabilita letu – základní pojmy	základní pojmy	219
5.13.2. Podélná stabilita	stabilní let	220
5.13.2.1. Podélná statická stabilita	stabilní let	220
5.13.2.2. Podélná dynamická stabilita	stabilní let	221
5.13.2.3. Statická zásoba, těžištěná zásoba a centráž letadla	centráž letadla	221
5.13.3. Stranová stabilita	stabilní let	222
5.13.3.1. Směrová statická stabilita	stabilní let	222
5.13.3.2. Stranové pohyby letadla	stabilní let	222
5.13.3.3. Dynamická stranová stabilita	stabilní let	223
5.14. ŘÍDITELNOST	řídítelnost	224
5.14.1. Řízení letadla	řídítelnost	224
5.14.1.1. Řídící systém letadla	řídící systém	224
5.14.1.2. Soustavy řízení letadla	řídící systém	224
5.14.1.2.1. Kormidla	řídící systém	224
5.14.1.2.2. Účinky kormidel	řídící systém	224
5.14.1.2.3. Hmotové vyvážení kormidel	řídící systém	227
5.14.1.3. Sily v řízení, závěsový moment	řídítelnost	227
5.14.1.4. Aerodynamické způsoby snížení sil v řízení	řídítelnost	227
5.14.2 Říditelnost	řídítelnost	228
5.14.2.1 Říditelnost – základní pojmy	řídítelnost	228
5.14.2.2. Základní říditelnost	řídítelnost	229
5.14.2.2.1. Podélná říditelnost	řídítelnost	229
5.14.2.2.2. Stranová říditelnost	řídítelnost	229
5.14.2.2.3. Komplexní říditelnost	řídítelnost	229
5.14.2.3.1. Zatačka	řídítelnost	229
5.14.2.3.2. Přetážení letadla	řídítelnost	230
5.14.2.3.2.1. Pád	řídítelnost	230
5.14.2.3.2.2. Vývrta	řídítelnost	231
5.14.2.3.2.3. Spirála	řídítelnost	232
5.14.2.3.2.4. Pilotáž na malých rychlostech, zabránění pádu	řídítelnost	232
5.14.2.3.3. Vzlet	řídítelnost	233
5.14.2.3.4. Přistání	řídítelnost	234
5.14.2.3.4.1. Průběh přistání	řídítelnost	234
5.14.2.3.4.2. Vliv větru na říditelnost při přistání	řídítelnost	235
5.14.2.3.4.3. Chyby při přistání a jejich opravy	řídítelnost	235
5.14.2.3.5. Akrobacie	řídítelnost	236
5.15. ZÁKLADY AEROELASTICITY	aeroelasticita	238
5.15.1. Aeroelasticita – základní pojmy	aeroelasticita	238
5.15.2. Sily působící na drak letadla	aeroelasticita	238
5.15.2.1. Druhy a místa působení sil působících na drak letadla	aeroelasticita	238
5.15.2.2. Vzájemná poloha aerodynamické, elastické a těžištění osy	aeroelasticita	238
5.15.3. Statické jevy aeroelasticity	aeroelasticita	239
5.15.3.1. Deformace potahu tlakem vzduchu	aeroelasticita	239
5.15.3.2. (Aeroelastická) divergence	aeroelasticita	239
5.15.3.3. Reverze kormidel	aeroelasticita	239
5.15.4. Dynamické jevy aeroelasticity	aeroelasticita	239
5.15.4.1. Třepání (buffeting)	aeroelasticita	239
5.15.4.2. Třepotání (flutter)	aeroelasticita	239
5.15.5. Způsoby zvyšování kritických rychlostí	aeroelasticita	240

5.15.6 Aeroelastické jevy – shrnutí	241
5.16. AERODYNAMIKA A MECHANIKA LETU VÍCEMOTOROVÝCH LETOUNŮ	241
5.16.2. Let s nesymetrickým tahem motorů vícemotorového letounu	241
5.16.2.1. Reakce vícemotorového letounu na vysazení motoru	241
5.16.2.2. Let vícemotorového letounu s nepracujícím motorem	241
5.16.2.3. Řiditelnost vícemotorového letounu s nepracujícím motorem	242
5.16.2.3.1. Faktory ovlivňující velikost zatáčivých a klonivých momentů při letu s nepracujícím motorem	242
5.16.2.3.2. Faktory ovlivňující účinnost kormidel	243
5.16.2.3.3. Kritická pohonná jednotka	243
5.16.2.3.4. Minimální rychlosť řiditelnosti	243
5.16.2.3.4.1. Minimální rychlosť řiditelnosti na zemi	243
5.16.2.3.4.2. Minimální rychlosť řiditelnosti ve vzduchu	243
5.16.2.3.4.3. Minimální rychlosť řiditelnosti v přistávací konfiguraci	244
5.16.3. Výkony vícemotorových letounů s nepracujícím motorem	244
5.16.4. Zásady létání vícemotorového letounu s nepracujícím motorem	245
5.17. KLUZÁKY A VĚTRONĚ	245
5.17.1. Kluzáky a větroně – názvosloví	245
5.17.2. Výkony kluzáků v klouzání	246
5.17.2.1. Kroužení ve stoupavém proudu	246
5.17.2.2. Přeskoková rychlosť	246
5.17.2.3. Dokluz	247
5.17.2.4. Vliv hmotnosti na výkony kluzáků	248
5.17.3. Aerovlek	248
5.17.3.1. Vzlet kluzáku v aerovleku	248
5.17.3.2. Vodorovný let a stoupání v aerovleku	248
5.17.3.3. Klesání v aerovleku	248
5.17.3.4. Zatáčky v aerovleku	248
5.17.4. Vzlet kluzáku pomocí navijáku	249
5.18. NÁMRAZA A JEJÍ VLIV NA AERODYNAMICKÉ CHARAKTERISTIKY A VÝKONY LETADLA	249
5.19. PROVOZNÍ OMEZENÍ	250
5.19.1. Maximální rychlosť	250
5.19.2. Letová obálka	250
5.19.2.1 Obratová obálka	250
5.19.2.2. Poryv a poryvorová obálka	251
6. kapitola HMOTNOST A VYVÁŽENÍ	253
6. HMOTNOST A VYVÁŽENÍ	254
6.1. POVINNOSTI VELITELE LETADLA	254
6.2. OMEZENÍ HMOTNOSTI	254
6.2.1. Hmotnost letadla – jednotky	254
6.2.2. Hmotnosti letadla - terminologie	254
6.2.2.1. Maximální hmotnosti letadla	254
6.2.2.2. Provozní hmotnosti letadla	254
6.2.3. Výpočet vzletové, letové a přistávací hmotnosti	255
6.2.4. Omezení spojená s nákladovým prostorem	256
6.3. VYVÁŽENÍ	256
6.3.1. Těžiště a vliv jeho polohy	256
6.3.1.1. Těžiště letadla	256
6.3.1.2. Vliv polohy těžiště letadla na stabilitu a řiditelnost letounů a kluzáků	256
6.3.1.2.1. Vliv podélné polohy těžiště letadla na podélnou stabilitu a řiditelnost letounů a kluzáků	256
6.3.1.2.2. Vliv příčné polohy těžiště letadla na příčnou řiditelnost letounů a kluzáků	257
6.3.1.3. Vliv polohy těžiště letadla na výkony letounů	257
6.3.2. Určení polohy těžiště	257
6.3.2.1. Zásady pro výpočet polohy těžiště (CG)	257
6.3.2.2. Metody určení polohy těžiště	258
6.3.3. Podrobnosti o letadle týkající se hmotnosti a vyvážení	260
6.3.3.1. Obsah dokumentace letadla o hmotnosti a vyvážení	260
6.3.3.2. Odchylky od standardního uspořádání	260
6.3.3.3. Nákladový a vyvažovací list	260

7. kapitola VÝKONNOST – LETOUNY	Principy – využití letounu AEROMAHAZÍM A AERODINAMIKA	263
7.1. TŘÍDY VÝKONNOSTI		264
7.2. FÁZE LETU, KONFIGURACE LETADLA A LETOVÉ PODMÍNKY		264
7.2.1. Fáze letu		264
7.2.2. Konfigurace letadla		264
7.2.3. Letové podmínky		264
7.2.4. Faktory ovlivňující výkony		264
7.2.5. Tlaková výška		266
7.2.6. Gradienty stoupání a klesání		266
7.3. VÝKONNOST JEDNOMOTOROVÝCH LETOUNŮ TŘÍDY B PŘI VZLETU		266
7.3.1. Obecné požadavky		266
7.3.2. Výpočet potřebné délky vzletu		266
7.4. VÝKONNOST JEDNOMOTOROVÝCH LETOUNŮ TŘÍDY B PŘI PŘISTÁNÍ		267
7.4.1. Obecné požadavky		267
7.4.2. Výpočet potřebné délky přistání		268
7.5. VÝKONNOST JEDNOMOTOROVÝCH LETOUNŮ TŘÍDY B – STOUPÁNÍ A DOSTUP		269
7.5.1. Výkonnost ve stoupání		269
7.5.2. Dostup		269
7.6. VÝKONNOST JEDNOMOTOROVÝCH LETOUNŮ TŘÍDY B PŘI CESTOVNÍM LETU		270
8. kapitola OBEVNÁ ZNALOST LETADLA		271
8.1. STAVBA LETADEL		272
8.1.1. Úvod		272
8.1.2. Letadla a jejich dělení		272
8.1.2.1. Druhy letadel		272
8.1.2.2. Dělení podle konstrukčního uspořádání		273
8.1.2.3. Kategorie způsobilosti		280
8.1.2.3.1. Kategorie použití		280
8.1.3. Dráty a systémy, elektroinstalace, pohonné jednotky a nouzové vybavení		280
8.1.3.1. Návrh systému, zatížení, namáhání, údržba		280
8.1.3.1.1. Druhy zatížení		281
8.1.3.1.1.1. Základní dělení zatížení		281
8.1.3.1.1.2. Druhy vnějšího zatížení		281
8.1.3.1.1.3. Násobek zatížení		282
8.1.3.1.2. Pevnostní průkaz, provozní zatížení, početní zatížení a součinitel bezpečnosti		282
8.1.3.1.3. Namáhání hlavních částí draku		282
8.1.3.1.3.1. Křídlo		282
8.1.3.1.3.2. Trup		284
8.1.3.1.3.3. Ocasní plochy		285
8.1.3.2. Materiály použité při stavbě letadel		285
8.1.3.2.1. Dřevo		285
8.1.3.2.2. Kovové materiály		286
8.1.3.2.2.1. Hliník a jeho slitiny		286
8.1.3.2.2.2. Hořčík a jeho slitiny		286
8.1.3.2.2.3. Oceli		286
8.1.3.2.2.4. Titan a jeho slitiny		286
8.1.3.2.3. Kompozitní materiály		286
8.1.3.2.3.1. Vlákninová výztuž		286
8.1.3.2.3.2. Pojivo (matrice)		288
8.1.3.2.3.3. Zpracování kompozitů		288
8.1.3.2.3.4. Vlastnosti a údržba kompozitů		289
8.1.3.3. Drak		289
8.1.3.3.1. Hlavní části letounů a kluzáků		289
8.1.3.3.2. Křídla		290
8.1.3.3.2.1. Druhy křidel		290
8.1.3.3.2.2. Konstrukční prvky křídla		292
8.1.3.3.2.2.1. Žebra		292
8.1.3.3.2.2.2. Nosníky		293
8.1.3.3.2.2.3. Podélníky		294
8.1.3.3.2.2.4. Potah		294